

Matija Žhóp

rojen 26. dan Profenza leta 1797.
umerl 6. dan maliga Serpana leta 1835.

✱

Jesike vse Evrope je uzhêne
Govoril, ki v tem tihim grobu spi;
Umetnosti le ljubil je, sjublêne
Mu ble so ure, ko njim flushil ní;
Mladenzham v Reki, v Lvovu in v Ljubljani,
Netrudin uzhenik je um vedril;
Ako bi daljši zhaft bli mu dani,
Svoj narod s písmi bi rasfvetlil bil.
Peró saftavi komaj, ftare Slave
Buditi rod, — odnése val ga Save!

ČOP IN PREŠERNOV „KRST PRI SAVICI“

(1835—1935)

Š I F R E R T O N E

Ob stoletnici Čopove smrti morejo človeka zanimati predvsem one strani njegovega duševnega obraza, ki so vplivale na Prešernovo ustvarjanje in dobile po njem stvarno obliko.

Za Prešernov osebni odnos do Čopa so važne zlasti one pesmi, ki jih je pesnik ustvaril po prijateljevi smrti in jih zvezal z njegovim imenom, a med temi najbolj „Krst pri Savici“, ki nudi zaradi mnogih estetskih vrednot v tej smeri največ problemov. Govoriti o „Krstu pri Savici“ se pravi, nadaljevati dolgo pravdo o tej pesnitvi, ki jo je pesnik sam dvakrat razložil (v sonetu Matiju Čopu in pismu Čelakovskemu 22. avgusta 1836), vendar tako, da je bilo možno iz teh dveh omemb izvajati zelo različna tolmačenja, kar se je tudi zgodilo in je tako nastala o „Krstu“ že cela literatura.

Raziskovalci „Krst“ so prihajali stalno do zaključka, da proslavlja Prešeren v tej pesnitvi triumf krščanskega supranaturalističnega svetovnega nazora, ki se kaže v pokrstitvi in duhovništvu Črtomira kakor tudi v obljubi večnega devištva pri Bogomili. Ta osnovna ugotovitev je rodila potem različne sklepe in razvilo se je dvoje gledanj na „Krst“, ki sta si bistveno nasprotovali. Slovenska katoliška publicistika je gledala v Črtomirovem pokristjanjenju kot glavni ideji „Krst“ izraz takratnega Prešernovega svetovnega nazora, ki naj bi bil krščanski. Po njenem mnenju